

Prezident İlham Əliyev Münxendə panel müzakirələrdə iştirak edib

Fevralın 14-də Mün-xen Təhlükəsizlik Kon-fransı çərçivəsində "Açıq dəhliz siyasəti? Trans-Xəzər əməkdaş-lığının dərinləşdirilmə-si" mövzusunda panel müzakirələr keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və Leyla Əliyeva müzakirələrdə iştirak ediblər.

Moderator Helqa Mariya ŞMİD: - Mən üç il əvvəl Sizinlə birgə panel sessiyasında iştirak şərəfinə nail oldum. O vaxt mən ticarət marşrutlarının rə-qəmsallaşması yolu bağlantılarını təşviq edən ATƏT-in baş katibi idim. Ölkəniz Orta dəhlizə xeyli sərmayə yatırıb. İcazənizlə bir sual verim: Rusiya ərazisi ilə Şimal marşrutu kimi alternativ marşrutlarla müqayisədə Avropa ilə Asiya arasında gələcəkdə ticarəti nəzərə al-saq, dayanıqlılıq və şaxələndir-

mə baxımından nə kimi im-kanlar var?

Prezident İlham ƏLİYEV: - Çox sağ olun. Sonuncu dəfə panel sessiyasında görüşdükdən sonra regionumuzda dəhlizlər və bağlantılar baxımından xeyli dəyişikliklər olub. Həmin dövrdə Azərbaycan fiziki infrastruktura, o cümlədən dəniz limanları, dəmir yolları, magistral və hava yolları ilə yüklərin daşınmasına böyük sərmayələr yatırılıb. Birmənalı olaraq, regional daşımalar qovşağına çevrilmək üçün sizin qonşularınızla yaxşı münasibətləriniz olmalıdır və Azərbaycanla həm Qərb, həm də Şərq istiqamətlərində belədir.

Avropa ilə Asiya arasında yerləşən Azərbaycanın coğrafi mövqeyi üstünlükdür, lakin fiziki infrastruktursuz onun mənası çox deyil. Ötən il biz Azərbaycan vasitəsilə daşınan yüklərin 100 mindən artıq nəqliyyat vahidi üzrə rekord göstərici əldə etdik. Bir neçə ildən sonra hə-

min göstərici 200 min və hətta 300 min nəqliyyat vahidinə çatacaq. Hədəf 500 min nəqliyyat vahididir. Biz bu məqsədlə artıq dəniz limanımızın genişləndirilməsinə başlamışıq və hazırda orada sərmayələr yatırılır.

Regional bağlantı layihələri. Söhbət təkcə dəmir yollarından getmir, həmçinin fiber-optik kəbllər də nəzərdə tutulur. Hazırda Xəzər dənizinin dibi ilə fiber-optik kabelin çəkilməsi üzərində Mərkəzi Asiyadakı tərəfdaşlarımızla sıx işləyirik. O, bu il hazır olmalıdır və Ermənistanla sülh qurulduqdan sonra yeni imkanlar əldə olunub. Azərbaycandan Ermənistanla və oradan Avropa istiqamətində gedən dəhlizin yük həcmi baxımından böyük potensialı var. Azərbaycan hazırda öz ərazisində dəmir yolunu çəkilməsinə sərmayə yatırır. Azərbaycan ərazisində - ölkəmizin əsas hissəsi və eksklav Naxçıvanda çəkiləcək və bərpa olunacaq dəmir yolunun

tam uzunluğu 600 kilometrdir. Ermənistanla həmin yolun uzunluğu 40 kilometrədən bir az çoxdur. Çəkilən kimi biz Azərbaycan vasitəsilə Orta dəhlizin iki hissəsinə malik olacağıq. Bu, Qərb ilə Şərq üçün faydalı olacaq və təbii ki, Cənubi Qafqazda yerləşən ölkələrə də fayda verəcək.

Ermənistan və Azərbaycanla global bir marşrut yaranması istiqamətində əməkdaşlıq əlaqələri qurulduğunu diqqətə çatdıran Avropa Komissiyasının Genişlənmə üzrə komissarı **Marta KOS** deyib: "Ermənistan ilə Azərbaycan arasında sülh prosesi yeni qapılar açır və əvvəlcə icrası inanılmaz olan bunlara indi artıq bizdə inam yaranır. Prezident Əliyevə təşəkkürümüzü bildiririk ki, o, Avropa İttifaqının da bununla bağlı planlarına həmişə öz dəstəyini vermişdir".

Prezident İlham Əliyev Münxendə panel müzakirələrdə iştirak edib

Əvvəli 2-ci sahə.

Marta KOS əlavə edib: "Çindən Avropa-yaya gedən istiqamətə gəldikdə, biz istədik ki, bu, şəxələndirilmiş formada olsun. Əzəl şirkətlər qısa müddət ərzində daha çox yük çatdırıa bilmələri üçün seçim etmək istəyirlər. Yekun nəticədə 2030-cu ilə qədər Trans-Xəzər marşrutu ilə daşımalarda üç dəfə artım ola bilər. Bu, artıq böyük yüklərin daşınması deməkdir ki, o da bizneslər üçün cəlbədidir".

"Çinin Azərbaycanla, Mərkəzi Asiya ilə və həmin bölgədəki digər ölkələrlə münasibətləri hər zaman vacib olubdur" deyən Çin və Qloballaşma Mərkəzinin təsisçisi və prezidenti, Çin Xalq Respublikasının keçmiş dövlət müşaviri **Vanq HUIYAO** "Bir kəmər, bir yol" təşəbbüsündən danışaraq deyib: "Bu strategiya elə bir məqsədə yönəlib ki, həmin marşrutla həyata keçirilən daşımalar sadələşsin. Əlbəttə ki, Çin yeni dəhlizlərin genişləndirilməsinə töhfə verməyi, yeni layihələrin olmasını istəyir".

Vanq Huiyao bildirib ki, "Bir kəmər, bir yol" təşəbbüsü, əslində, Trans-Xəzər regionuna aid ölkələri də əhatə edir. "Trans-Xəzər marşrutu da vacibdir", - deyə o əlavə edib.

Çin və Qloballaşma Mərkəzinin təsisçisi və prezidenti deyib: "Bildiyiniz kimi, Çin çox yaxşı addımlar atır ki, maneələr azalsın, bağlantılar mümkün olsun. Ona görə bütün bu yaxşı nailiyyətlərin hamısı faydalıdır. Azərbaycan dost ölkədir. Mən Bakı forumlarında dəfələrlə iştirak etmişəm və əlbəttə ki, biz həmişə Azərbaycanın "yumşaq gücü"nə heyran olmuşuq".

Moderator: - Ötən ilin avqust ayında Siz Ermənistanın Baş naziri və ABŞ Prezidenti ilə Birgə Bəyannaməyə imza atdınız. Orada "Trampın Beynəlxalq Sülh və Rifah Marşrutu" qeyd olunur. Bu, "TRIPP layihəsi" adlanır. Beləliklə, istərdim Sizdən soruşum, bu layihə geniş Trans-Xəzər əməkdaşlıq çərçivəsinə necə uyğundur? Bu məqamda həmçinin Ermənistanla sülh prosesinin mərhələsi ilə bağlı sual verməyə bilərəm. Bağlantı layihəsi etimadın qurulması tədbiri kimi hansı rol oynayır? Daha sadə desək, bu il Siz sülh sazişini imzalayacaqsınız?

Prezident İlham ƏLİYEV: - Ümid edirəm ki, biz bu il sülh müqaviləsini imzalayacağıq. Mən bu haqda artıq dəfələrlə danışmışam və bildirmişəm ki, sülh sazişinin Ağ Evdə ABŞ Prezidentinin iştirakı ilə paraflanması, Ermənistanın Baş naziri və öz tərəfindən, Prezident Trampın da şahid qismində bəyannamənin imzalanması söyləməyə əsas verir ki, sülh artıq əldə olunub. Avqustdan bəri biz neinki sərhədimizdə tamamilə yeni vəziyyət yaratmışıq, o cümlədən orada artıq nə atışma, nə ölənlər, nə yaralananlar, nə də ki, problemlər müşahidə olunur. Bununla bərabər, biz Ermənistanla fiziki əməkdaşlığa da başlamışıq. Azərbaycandan keçən yüklərin daşınmasında bütün məhdudiyyətləri götürmüşük. Biz gürcü dostlarımıza minnətdarıq ki, onlar Azərbaycana daxil olan yüklərin Gürcüstan vasitəsilə çox mühüm tranzitini təmin edirlər. Biz həmçinin Ermənistan üçün çox mühüm olan neft məhsullarının təchizatına başlamışıq.

Beləliklə, qarşılıqlı ticarət, əslində, başlayıb. Yeni imzalanaçaq rəsmi sülh sazişi baxımından hər şey Azərbaycana qarşı üç onillik ərzində mövcud olan ərəzi iddiasının Ermənistan konstitusiyasından çıxarılmasını nəzərdə tutan dəyişiklikdən asılıdır. O, baş verdikdən sonra növbəti gün sülh sazişi rəsmən imzalanaçaq. Bununla belə, yeni bağlantıların yaradılmasında mühüm rol oynayacaq Trampın "Beynəlxalq Sülh və Rifah Marşrutu" tamamilə yeni vəziyyət yarada-

caq. Çünki qeyd etdiyim kimi, Çindən başlayan daşımalar Mərkəzi Asiya, Trans-Xəzər regionu, Azərbaycan, Ermənistan, eksklav Naxçıvan, Türkiyə və sonra Avropanı əhatə edəcək. Bu, bütün ölkələr üçün faydalı olacaq. Marşrut boyunca bütün ölkələr həm siyasi, həm iqtisadi baxımdan daha sıx inteqrasiya olunacaq və həmin addım Azərbaycan ilə Ermənistan arasında uzunmüddətli və əbədi sülhə növbəti töhfə olacaq. Çünki sülh həqiqi sülh prosesi getdikdə əldə oluna bilər. Sənədin imzalanması vacibdir. O bünövrədir. Lakin sonra gördüyünüz işlərin də əhəmiyyəti heç də az deyil.

Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sonuncu qanlı toqquşmadan Vaşinqton sammitinə qədər çəkən müddət iki ildən az olub. Düşünürəm ki, bütün münaqişələri, xüsusən də üç onillik çəkən münaqişələri götürsək, bu, rekord göstəricidir. Bir sözlə, hər iki tərəf güclü siyasi iradə göstərdi ki, toqquşmaya son qoyulsun və sülh səhifəsi açılsın. Biz cəmi altı aydır ki, sülh içində yaşayırıq və inanırı ki, bu, çox xüsusi hissdir, çox yaxşı hissdir və Azərbaycan əhalisi bunları bölüşür. Əminəm ki, Ermənistan əhalisi də. Bağlantı layihələri və dəhlizləri bizi daha sıx birləşdirəcək, bir-birimizdən daha aslı edəcək, Cənubi Qafqazda tamamilə yeni vəziyyət yaradacaq və bu halda Azərbaycan, Gürcüstan və Ermənistan üçtərəfli qaydada, nəhayət, qarşılıqlı fəaliyyətə başlayacaqlar.

Növbəti suala cavab verən Avropa Komissiyasının Genişlənmə üzrə komissarı **Marta KOS** deyib: "Bizim Azərbaycan, Ermənistan və Türkiyə üçün gündəlikdə olan konkret layihələrimiz tərtib edilib. Siz TRIPP layihəsi haqqında danışdınız, onu da prioritet hesab edirik. O, cəmi 42 kilometr əhatə edir və nainki TRIPP layihəsinin həyata keçirmək, həmçinin digər layihələri də həyata keçirərik. Belə olmasa onun əhəmiyyəti olmaz. Məsələn, Naxçıvandan dəmir yolu vasitəsilə yeni çıxışı əldə edilməsi, həmçinin bu da bütün təsəlatları maraqlandıran bir məsələdir. Hesab edirəm ki, özəl sektor da bu əsaslar üzrə təkliflərlə çıxış edə biləcək".

"Bilirsiniz, bəzi hallarda Avropa İttifaqında qərarların qəbul edilməsi prosesi o qədər də asan deyil. Lakin bu dövrdə Naxçıvan istiqamətində TRIPP layihəsinin həyata keçirilməsi bütövlükdə şəraitə dəyişəcək, daha sonra isə Türkiyəyə çıxış əldə olunacaq", - deyə o vurğulayıb.

Moderatorun 15 il sonra yüklərin həcm baxımından Orta dəhlizin Şimal marşrutunu üstələyə biləcəyi ilə bağlı sualına cavabında **Vanq HUIYAO** deyib: "Mənə elə gəlir ki, bütün tərəflər rifah əldə edəcəkdir. Mərkəzi Asiyadakı ölkələr də çox sürətlə inkişaf edir. Çin isə onların bir qonşusu olaraq ümumi daxili məhsulu da artırmaqdadır. Ticarət daha da arta bilər. Düşünürəm ki, yeni dəhlizlər əlavə fəaliyyətlərə təkan verəcək. Ona görə düşünürəm ki, bu dəyərlidir, səmərəlidir və bəlkə də növbəti orta bir dəhliz layihəsi meydana çıxacaq. Mən kifayət qədər nikbin baxıram. Ticarət, iqtisadi əlaqələr və turizm - bütün bu sahələr çox zəruri hesab ediləcək. Əslində, biz turizmi daha yeni marşrutlar vasitəsilə inkişaf etdirə bilərik. Tutaq ki, siz Çinə səfər etdikdə müxtəlif marşrutlardan istifadə edə bilərsiniz. Burada dəmir yolu bağlantısı nəzərdə tutula bilər. Düşünürəm ki, bu, bizə daha çox imkanlar yaradacaq və cənab Prezidentin söylədiyi kimi, bizə sabitlik və dayanıqlı sülh lazımdır. Belə olan halda daha çox iqtisadi təmaslar qurulacaq. İstənilən bu və ya digər marşrut faydalı olacaq. Ən vacibi odur ki, iqtisadi baxımdan təcrübə toplansın".

Sonra panel iştirakçıları sualları cavablandırıblar.

Sual: - Təşəkkür edirəm. Belə bir maraqlı söhbətə görə minnətdaram. Mən Türkiyənin millət vəkiliyəm və həmçinin gənc liderlər sırasındayəm. Orta dəhlizin gələcəyi daha çox ABŞ-nin maraqlarından asılıdır. Biz ötən ildən etibarən görürük ki, ABŞ-nin maraqları yeni administrasiya vasitəsilə xeyli dəyişir. Birincisi, bu Orta dəhliz, hansı dəyişikliklər gətirəcəkdir və İranın gələcəkdə buna təsiri necə ola bilər?

Prezident İlham ƏLİYEV: - Düşünürəm ki, TRIPP-in Prezident Trampın adını daşması faktı o deməkdir ki, bu dəhliz bu administrasiya üçün və bəlkə də bu administrasiyanın müddətindən sonra da vacib olacaq. Əks halda Prezident öz adını verməzdi. Adın verilməsi onun həyata keçiriləcəyi deməkdir və ad təsdiqləndikdən sonra biz tamamilə əminik ki, Birləşmiş Ştatlar bunun bir hissəsi olacaq.

Hazırda əlimizdə olan məlumata görə, ABŞ ilə Ermənistan fiziki tikinti və investisiya hüququna malik olacaq şirkətin fəaliyyət parametrlərini müzakirə edirlər. Bu, artıq artıq mənbələrdən götürülüb. Biz bilirik ki, şirkətin 76 faizi ilk 49 il ərzində ABŞ-yə, 24 faizi isə Ermənistana məxsus olacaq, sonra isə daha 49 il olacaq. Başqa sözlə, bu format bir əsr ərzində işlək olacaq.

İkincisi, düzgün qeyd etdiyiniz kimi, Amerika administrasiyasından regionumuzdakı bağlantı layihələrinə fərqli yanaşmalar olub və yalnız Prezident Tramp hakimiyyətə gələndə biz böyük bir maraq görməyə başladıq. Başqa sözlə, region ölkələri, Azərbaycan, Gürcüstan, Xəzərin o tayında Mərkəzi Asiyadakı qonşularımız tərəfindən görülən bütün işlər Amerikanın heç bir praktiki iştirakı olmadan həyata keçirilib. Beləliklə, biz bunu Türkiyə ilə birlikdə özümüz etdik. Biz Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə ərəzisindən keçən neft kəmərinə, Avropaya uzanan qaz kəmərinə, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunu

qeyd edə bilərik ki, bunların hamısı Amerikanın heç bir praktiki iştirakı olmadan həyata keçirilib. Beləliklə, biz bunu özümüz etdik. Bu gün Prezident Tramp administrasiyasının diqqətini cəmləşdirdiyi böyük bir resurs sahib olduğumuz halda, əlbəttə ki, bu genişmiqyaslı layihələrin həyata keçirilməsi potensialı daha böyükdür.

Bir məqamı da vurğulamaq istəyirəm, biz region ölkələri haqqında danışdıq və Xəzər dənizinin o tayında Mərkəzi Asiyadakı qonşularımızı unutmamalıyıq. Çünki onlar olmadan Çindən Avropaya heç bir yük daşımaq mümkün olmayacaq. Beləliklə, Çin, Mərkəzi Asiya, Xəzər dənizi, Azərbaycan, Gürcüstan, Ermənistan, Türkiyə, Avropa - coğrafiya budur və Azərbaycan artıq Mərkəzi Asiya ölkələri ilə çox fəal qarşılıqlı əlaqədədir. Ötən ilin noyabrında Azərbaycan rəsmi olaraq Mərkəzi Asiya beşliyinə daxil edildi, Mərkəzi Asiya beşliyi altılığa çevrildi. Bu, misli görünməmiş bir hadisədir, çünki biz Cənubi Qafqaz ölkəsiyik, amma Mərkəzi Asiya Məşvərət Şurasının üzvüyük.

Biz bağlantı sahəsində çox işlər görürük, Mərkəzi Asiya ölkələri ilə Çin arasında da bağlantı sahəsində çox işlər görülür. Xanım Helqanın vurğuladığı mövcud yollarla yanaşı, Çin tərəfindən tikilməkdə olan və maliyyələşdirilən başqa bir yol da var - Xəzərə aparən daha bir yol. Çindən Qazaxıstan vasitəsilə Xəzərə uzanan mövcud yoldan əlavə olaraq. Çin hazırda Çin-Qırğızıstan-Özbəkistan-Türkmənistan-Xəzər yolunu maliyyələşdirir. Yenə də yol Xəzər dənizinə gedir. Bu o deməkdir ki, o, Azərbaycana və sonra Cənubi Qafqazdan keçərək Avropaya çatacaq. Beləliklə, xeyli geosiyasət, xeyli beynəlxalq münasibətlər, xeyli diplomatiya həyata keçirilir. Azərbaycan bir çox ölkələrin marşrutu boyunca keçən, hamısı ilə yaxşı münasibətlər quraraq Bakıdan Aralıq dənizinə neft kəməri, Bakıdan İtaliyaya qaz kəməri kimi transmilli layihələrə start verən və onlara rəhbərlik etməyi bacaran bir ölkədir. Beləliklə, bu, Avrasiyanın çox geniş coğrafiyasın-

da əməkdaşlıq üçün daha bir çox güclü siyasəti zəmanət olacaq.

Şirkətlərin cəlb olunmasının, siyasi iştirakçıların fəal rolunun, tərəfdaşlar arasında etimadın qurulmasının, yeni marşrutların İran istiqamətində açılmasının və Türkiyə tərəfindən dəmir yolu layihələrinə hazırlıq göstərilməsinin bütövlükdə imkanların genişlənməsinə xidmət etdiyini bildiren **Marta KOS** əlavə edib: "Əsrlər keçir, lakin biz bu dəyişikliklər haqqında indidən düşünməliyik. Bəlkə də bizə keçmişdə bu, inanılmaz görünürdü, lakin gələcək üçün yollar açılır və region liderləri bunu anlaşırlar ki, biz bundan necə faydalana bilərik, Avropa necə faydalana bilər və bu baxımdan, əlbəttə ki, Azərbaycan üçün də bu faydalıdır. Bu, belə də olmalıdır. Bu, Avropa üçün yaxşıdır, çünki Çinə daha yaxşı çıxış əldə olunacaq. Bu çıxış Mərkəzi Asiya vasitəsilə təmin ediləcək. Bütün bu münaqişələrin və geosiyasi çağırışların həlli asan məsələ deyil".

Vanq HUIYAO isə deyib: "Cənab Prezidentin qeyd etdiyi həmin marşruta gəldikdə düşünürəm ki, Çin hazırda Mərkəzi Asiya ölkələrinə yardım göstərir və Qafqaz vasitəsilə Türkiyəyə çıxışı əldə edilməsi planlaşdırılır. Burada sırf həmin marşrut yox, həmçinin energetika sahəsində əməkdaşlıq nəzərdə tutulur. Təbii ki, bunun nəticəsində istehsal daha da inkişaf edə bilər, sərmayələr cəlb olunar. Bir sözlə, bu, yaxşı bir nümunədir. Düşünürük ki, bunun artıq dayanıqlı bir infrastrukturunu mövcuddur".

Sual: - Təşəkkür edirəm. Mənim adım Stepan Safaryandır. Mən Ermənistandan gələn Münxen gənc liderlər qrupunun üzvüyəm. Cənab Prezident, sual verməzdən əvvəl qeyd edirəm ki, haqqında danışdığınız və bəzi narahatlıqlarımız ifadə etdiyiniz Ermənistanın müstəqillik bəyannaməsinin müddəası effektiv deyil. Sizin administrasiyanız, təkcə administrasiyanız deyil, digər hökumətlər də Konstitusiya Məhkəməsinin bu məsələ ilə bağlı qərarı ilə kifayət qədər yaxşı tanışdurlar. Hazırda Ermənistanda aparılan Konstitusiya dəyişikliklərinin bu iddialar və qorxularla heç bir əlaqəsi yoxdur. Lakin icazə verin, Sizə ötən il avqustun 8-də Vaşinqtonda imzalanmış təşəbbüsdən əvvəl Baydenin administrasiyası dövründə imzalanmış digər mühüm təşəbbüsü xatırladı. Söhbət "Sülh yolu kəsişməsi" təşəbbüsündən gedir və komissar tamamilə haqlıdır. TRIPP təxminən 42 kilometrdir. Lakin bu təşəbbüs - "Sülh yolu kəsişməsi" bütün təşəbbüslərin, bağlantı təşəbbüslərinin nəzəmlənməsi baxımından olduqca maraqlı bir təşəbbüsdür. İstər İpək yolu, istər "Bir kəmər və yol", istər Trans-Xəzər dəhlizi, istərsə də Körfəz-Qara dəniz dəhlizi olsun. Buna görə də o, çox inklüzivdir. Gürcüstanı və regiondakı digər ölkələri əhatə edir. Bəs Sizin bu, çox mühüm məqama münasibətiniz necədir? Bu layihəni bu dinamikaya nə gətirir, xüsusən də onun Vaşinqtondakı hər iki administrasiya tərəfindən uzun müddətə, təkcə dördillik müddətə deyil, yüz il və hətta daha çox müddətə dəstəkləndiyini nəzərə alsaq. Təşəkkür edirəm.

Prezident İlham ƏLİYEV: - Ermənistan Konstitusiyasının hüquqi məsələsinə gəldikdə çox təfərrüatlarla varmaq istəməzdim. Amma sizin şərhiniz məni, sadəcə, onu deməyə məcbur etdi ki, Azərbaycana birbaşa ərəzi iddiasını ehtiva edən Ermenistanın müstəqillik bəyannaməsi sizin Konstitusiyanızın bir hissəsidir və bəli, Konstitusiyanın preambula hissəsindədir. Gəlin indi tədbiri bitirməzdən əvvəl Vikipediyadan yoxlayaq. Konstitusiya Məhkəməsinin heç bir qərarı Konstitusiyadan üstün deyil. Mən

hüquqşünas deyiləm, lakin hətta mən də bunu bilərəm. Buna görə də Ermənistan Konstitusiyasından müstəqillik bəyannaməsinin çıxarılması sülh müqaviləsinin imzalanması üçün yeganə qalan ilkin şərtdir. Düşünürəm ki, Ermənistan və Azərbaycan rəhbərlikləri arasında hansı addımların atılması və bunların hansı ardıcılıqla edilməsi barədə xeyli anlaşma var. "Sülh yolu kəsişməsi"nə gəlincə, bilirsiniz, Prezident Tramp yenidən hakimiyyətə qayıdanda o, TRIPP layihəsinə start verdi. Odur ki, Prezident Bayden qayıdanda sizin "Sülh yolu kəsişməsi" layihəsini yenidən başladar.

Monqolustanın nümayəndəsinin 14-16 ölkənin sərhədindən keçən marşrutlarda gömrük prosedurlarının sadələşdirilməsi, tranzitin səmərəliliyini artırmaq üçün hansı real addımların atılması və bu prosesdə Dünya Bankı ilə Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının oynaya biləcəyi fəal rolla bağlı sualına cavabında **Marta KOS** deyib: "Düşünürəm ki, bütün nazirlər bu istiqamətdə addım atmalıdırlar, hökumətlər işləməlidir və bütün ölkələr, o cümlədən Avropa İttifaqının 27 ölkəsi, Azərbaycan, Ermənistan, Türkiyə, Mərkəzi Asiya dövlətləri düşünməlidir ki, biz həmin maneələri aradan qaldırmaq üçün nə etməliyik? Necə çalışmalıyıq ki, bu işlər beynəlxalq səviyyədə qarşılıqlı şəkildə görülsün. Ona görə belə bir platforma olarsa, biz nəinki hökumət rəsmiləri arasında, o cümlədən biznes strukturları və təsisatlar arasında qarşılıqlı əlaqəni yarada biləcəyik. Əgər biz buna müvəffəq olsaq, işlər daha asan şəkildə gedəcək və beləliklə, biz həmin maneələri çox rahat şəkildə aradan qaldıracağıq".

Sual: - Rusiya hücumları təkcə Ukraynanın enerji infrastrukturunu hədəfə almır. Eyni zamanda Ukraynada Azərbaycan şirkətlərinə məxsus olan enerji obyektləri hücumə məruz qalır. Beləliklə, mənim sualım belədir, Siz bu məsələni şəxsən Putin qarşısında qaldırmısınız və bu hücumları necə görürsünüz? Bu, Bakı üçün bir signaldır mı və ya başqa cür desək, sizin Rusiya ilə münasibətlərinizdə nə baş verir?

Prezident İlham ƏLİYEV: - Əlbəttə ki, bu məsələ Xarici İşlər nazirlikləri və Prezident administrasiyaları səviyyəsində rəsmilərimiz arasında çoxsaylı təmaslar zamanı dəfələrlə qaldırılmışdır. Ukraynada təkcə Azərbaycanın enerji infrastrukturuna hücumlar olmayıb. Eyni zamanda Azərbaycanın Ukraynadakı səfirliyi üç dəfə hücumə məruz qalıb.

Birinci hücumdan sonra biz düşündük ki, bu, təsadüfən baş verib və rusiyalı hamkarlarımızla Azərbaycanın diplomatik nümayəndəliklərinin, o cümlədən konsulluq idarəsinin, mədəniyyət mərkəzlərinin və səfirliyimizin bütün koordinatlarını təqdim etdik. Bütün bunlara baxmayaraq, iki əlavə hücum oldu. Beləliklə, bu, Azərbaycanın diplomatik nümayəndəliyinə qəsdən edilmiş bir hücum idi və biz xüsusi bəyanat yaydıq, Rusiya səfiri dövtə olundu və ona diplomatik nota verildi. Biz yalnız diplomatik yolla hərəkət edirik. Bundan başqa heç nə edə bilmirik. Lakin, əlbəttə ki, bu hərəkətlər Azərbaycana qarşı dostyana hərəkət hesab edilmir. Mən sizin sualınızı başa düşürəm və sadəcə, sizə məlumat vermək istəyirəm ki, Azərbaycan hökuməti tərəfindən bütün zəruri diplomatik addımlar atılıb.

Moderator: - Bununla da biz gəlib sona çatdıq. Düşünürəm ki, çox maraqlı panel sessiyamız oldu, çox maraqlı və güclü mesajlar verildi. İndi bütün auditoriyadan xahiş edərdim ki, iştirakılarımızı bir daha salamlayaq.